

го обліку та фінансів. Розподіл між різними комп'ютерами та механізм консенсусу зменшують шахрайство за рахунок усунення однієї точки збою, а разом з цим, виключають можливість фальсифікації даних [3].

З цього слід зазначити, що в найближчому майбутньому, технологія блокчейн не замінить фінансову звітність і аудит фінансової звітності, але дозволить покращити збір даних та створити певні автоматизовані процедури.

Перелік посилань:

1. Nakamoto S. (2009) «Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System», available at: https://www.uscc.gov/sites/default/files/pdf/training/annual-national-training-seminar/2018/Emerging_Tech_Bitcoin_Crypto.pdf

2. PwC. (2020), «Time for trust. The trillion-dollar reasons to rethink blockchain», available at: <https://image.uk.info.pwc.com/lib/fe31117075640475701c74/m/2/434c46d2-a889-4fed-a030-c52964c71a64.pdf>.

3. Blockchain Association of Ukraine 2022 Fintech Without Borders joins forces with Ukrainian financial associations to create a united front <https://bau.ai/2022/09/29/fintech-without-frontiers-joins-with-ukrainian-finance-associations-to-create-united-front/>

4. Україна 2030 Е-країна з розвинутою цифровою економікою. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html> (дата звернення: 07.01.2022)

РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Мошківський В.В., здобувач вищої освіти
Вербицька В.І., канд. екон. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Функціонування жодної організації неможливо уявити без ведення бухгалтерського обліку. При цьому він виконує свою головну роль – надає достовірні відомості про роботу і становище організації, тобто вчасно формує фі-

нансову звітність згідно з виробленими вимогами і правилами. Однак світ не стоїть на місці, і всі сфери суспільства динамічно розвиваються. У зв'язку з цим принципи і правила ведення бухгалтерського обліку повинні відповідати новим технологіям і вестися відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності.

У сучасних умовах необхідно розглядати модернізацію бухгалтерського обліку, оцінюючи весь накопичений досвід, теоретичні передумови та потенціал зміни облікової парадигми, удосконалення систематизації обліку та його компонентів, визначити основні принципи впливу цифрових технологій на модернізацію бухобліку. Також необхідно частку уваги приділяти розвитку нематеріальних видів капіталу, віртуалізації монетарних і немонетарних форм цінності, оскільки це визначає провідні тренди розвитку суспільства.

Прориви в галузі інформаційних технологій дали змогу системі бухгалтерського обліку розширити можливості за рахунок використання відкритих технологічних платформ, хмарних сервісів, а також електронних довідково-інформаційних систем з великою базою професійних знань. Сьогодні бухгалтеру не потрібно чекати, коли вийде черговий журнал, що друкує нововведення в бухобліку. Достатньо кількох хвилин, щоб переглянути оновлення у всесвітній мережі Інтернет, заощаджуючи свій робочий час.

Безліч дослідників вважає, що в умовах цифрової економіки причинами модернізації бухобліку можуть бути такі критерії: розширення управлінських функцій організації, що зачіпають облік; підвищення ефективності та результативності обліку; розширення переліку нових об'єктів обліку; поява якісно нових методів оцінки об'єктів обліку; формування підходів до об'єднання різних видів обліку; використання інноваційних інформаційних технологій; освоєння теоретичних, методичних і прикладних варіантів розвитку бухгалтерського обліку.

В умовах неоекономіки цілком доцільно залишити осторонь стереотипи попереднього сприйняття і розсовувати межі використовуваної методології, що дасть змогу забезпечити відповідність наявних і нових завдань бухобліку. Якщо цього не робити, можна спостерігати процес зниження ефективності бухгалтерського обліку, бо на перший план вийдуть його інші специфічні риси, такі як консервативність, замкнутість у професійному середовищі, ретроспективність інформації, відставання від потреб користувачів. На сьогодні революційним нововведенням у методах обліку можна вважати деякі продукти інформаційних технологій. Розглянемо, наприклад, систему «блокчейн». Саме поняття технології «блокчейн» визначається як якийсь безперервний ланцюжок, що складається з декількох блоків, які зберігають інформацію. Основним завданням технології виступає передача (тобто транзакція) цифрових активів, здійснювана без посередників. У рамках технології блок являє собою структуру даних, у рамках якої зберігається список транзакцій. При цьому найчастіше ланцюжки блоків у мережі «блокчейн» зберігаються незалежно один від одного, що дає змогу назвати технологію особливою логікою зберігання даних, яка не залежить від будь-якого центру. Таким чином, говорячи про технологію «блокчейн» у бухгалтерському аудиті, ми говоримо про спеціальну взаємопов'язану базу даних, у рамках якої зберігається вся інформація про транзакції, які здійснили учасники такої системи. Таким чином, якщо раніше підприємства формували і локально зберігали транзакційні записи, то зараз вони можуть об'єднувати їх у реєстр, що укладає бухгалтерську інформацію в надійну систему, фальсифікація і знищення елементів якої неможливі завдяки криптографічному захисту.

Впровадження технології «блокчейн» у бухгалтерський облік має деяку низку переваг, які включають у себе: відсутність необхідності звірки розрахунків із зовнішніми

контрагентами. У рамках зазначеної технології списання та формування кредиторських і дебіторських заборгованостей здійснює одночасно в момент транзакції, що виключає необхідність підтвердження операції з грошовими коштами; можливість постійного та безперебійного доступу до інформації про всі активи, що подається в режимі онлайн; можливість повноцінної автоматизації процесів бухгалтерського обліку, що значно спрощує зазначені процеси. Ба більше, автоматизація зазначених процесів дає змогу забезпечити мінімізацію помилок, яких можна припуститися під час роботи з активами; забезпечення повної прозорості та доступності необхідних даних для всіх учасників системи; гарантованість безпеки платежів, що здійснюються в рамках системи.

Тут, однак, варто зазначити, що використання технології «блокчейн» також має низку недоліків, які варто враховувати при впровадженні зазначеної системи. До числа таких недоліків насамперед належить доступність даних, яка, з одного боку, забезпечує простоту і прозорість використання, однак, з іншого боку, може негативно позначитися на безпеці та рівні конфіденційності даних, що зберігаються в системі. Ба більше, інформація про всі транзакції учасника системи також залишається доступною для ознайомлення. По-друге, не дивлячись на можливість автоматизації процесу бухгалтерського обліку та мінімізації так званого «людського фактору», зазначена система також може мати власні збої в роботі, що може призводити до виникнення помилок. По-третє, впровадження технології «блокчейн» являє собою доволі складний і дороговартісний процес, який з огляду на зазначені якості може бути недоступним для малих і середніх підприємств. У зазначеному зв'язку видається, що впровадження технології «блокчейн» є виправданим для більших підприємств, які мають реальну потребу в автоматизації процесів бухгалтерського обліку. При цьому використання зазначеної технології не

повинно виключати «людського» контролю на випадок непередбачуваних збоїв і помилок у роботі системи.

У сучасних цифрових економічних реаліях можливий безперервний аудит, якому характерні режим реального часу, невід'ємність, оперативність і прогнозування, формування трендів на макрорівні, об'єктивовані результати за сукупністю зібраних доказів. Безперервний аудит являє собою контрольну методологію, в рамках якої контрольні результати проводяться одночасно або через короткий термін після релевантних подій. Говорячи більш простою мовою, безперервний аудит являє собою такий вид аудиторської діяльності, під час використання якої система перевірки всієї звітної документації розподіляється рівномірно протягом звітного періоду з метою виправлення помилок, що виникають, до його завершення. Сам безперервний аудит містить у собі три ключові компоненти: система безперервних даних, що дає змогу забезпечити та здійснити цілісність перевірки даних, що проходять через систему; постійний моніторинг контролю, що забезпечує безперервно контролювати й оцінювати всі операції; постійний моніторинг та оцінювання ризиків, що дає змогу збирати дані, необхідні для оцінювання ризиків.

Перевагами впровадження системи безперервного аудиту виступають: своєчасна оцінка можливих ризиків компанії при прийнятті різних управлінських рішень; раціональне використання грошових коштів компанії; збереження активів компанії на основі проведення постійного контролю за змінами контрольного середовища; можливість автоматизації роботи з великими обсягами інформації та підготовки звітної документації.

Водночас, як і в ситуації з «блокчейном», впровадження системи безперервного аудиту на підприємстві може зіткнутися з низкою труднощів. Так, наприклад, така система контролю може бути негативно сприйнята трудовим колективом як система фактичного посилювання вимог до нього.

Відмінною ознакою розвитку сучасного бухгалтерського обліку стає використання різних інформаційних технологій. Однак в цьому випадку йдеться не тільки про спеціальні професійні програми, призначені для використання бухгалтерами, а й про досить велику кількість допоміжних засобів. Так, особливої популярності набирають програми, пов'язані зі здійсненням моніторингу. Більшість великих сучасних компаній віддають перевагу використанню спеціального програмного забезпечення з розширеним функціоналом, де бухгалтерський облік є лише частиною всієї системи. Однією з найбільш популярних інформаційних технологій, що використовуються для управління підприємством є ERP-системи, які дають змогу забезпечити моніторинг за всіма операціями компаніями.

Особливого значення в розвитку бухгалтерського обліку на сьогодні набули хмарні технології, які дають змогу зберігати в собі величезні масиви даних. Можливість зберігання інформації на декількох серверах забезпечує захист інформації шляхом припинення несанкціонованого доступу до інформації.

Використання інформаційних технологій у рамках бухгалтерського обліку має переваги для користувачів таких систем. Перелік зазначених переваг включає в себе: забезпечення безпеки даних; автоматизацію процесів; можливості масштабування завдань бухгалтерського обліку; регульованість грошових витрат, витрачених на організацію бухгалтерського обліку тощо.

Певних змін зазнає перелік об'єктів обліку в умовах інформаційного суспільства. Також перелік об'єктів розширюється у зв'язку з появою гібридних і модифікованих форм активів і капіталу: криптовалюти, цифрових аналогів реальних цінностей, смарт-активів, фінансових транзакцій, віртуальних монетарних і немонетарних активів. Їх відображення в обліку створює нові засади систематизації об'єктів, виокремлення критеріїв їх визнання та ролі в еко-

номічній інформаційній системі. Крім того, в сучасних умовах однією з важливих цілей бухгалтерського обліку стає вдосконалення облікових процедур: скорочення обсягу звітності, скасування ведення обліку будь-яких об'єктів, використання механізмів узагальнення первинних даних. Також ефективним кроком стала технологія електронного підпису та електронного обміну інформацією. Ці вдосконалення призначені для захисту інформації, забезпечення роботи комунікаційних мереж, підвищення рівня розвитку засобів автоматизації тощо. Говорячи про модернізацію бухобліку, не можна не відзначити його основні недоліки, такі як: викривлення інформації бухгалтерської звітності внаслідок певних умовностей; недостатність уваги зовнішніх факторів макросередовища і концентрація на внутрішніх елементах діяльності організації; недостатня співставність даних бухгалтерського обліку і звітності по причині застосування різних варіантів обліку активів і зобов'язань підприємства. Подолання основних недоліків має стати метою сучасних тенденцій розвитку бухгалтерського обліку.

Таким чином можна дійти висновку, що на сучасному етапі розвитку економічних відносин бухгалтерський облік зберігає свою актуальність і затребуваність. Будучи важливою частиною системи обробки інформації, він постійно вдосконалюється, забезпечуючи при цьому ефективну економічну діяльність.

Перелік посилань:

1. Вербицька В.І. Сучасні інформаційні технології в управлінні фінансами. *Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій* : монографія / Є.А. Карпенко, О.В. Карпенко, А.І. Мілька [та ін.]. Полтава : ПУЕТ, 2021. С. 48–54.